MINDSZENTKÁLLA TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

EYGEZTETÉSI DOKUMENTÁCIÓ *2017 11 15*

2017 11 15.

MEGBÍZÓ: Mindszentkálla Község Önkormányzata
Németh László polgármester

KÉSZÍTŐK: VÁTERV95 KFT
Molnár Attila okleveles építészmérnök,
vezetőtervező (TT1 01 0140, É1-012-0140)
Mezey András okl. ált. mérnök
közlekedési vezetőtervező (Tkö-13-10815)

TARTALOM

1. BEVEZETŐ 2
2. MINDSZENTKÁLLA BEMUTATÁSA 4
3. ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG 8
4. ELTÉRŐ KARAKTETRŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK BEMUTATÁSA 12
    4.1 Ófalu 13
    4.2 Település központ területei 15
    4.3 Új lakóterületek és lakóterületi fejlesztési területek 17
    4.4 Külterületek 18
5. ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK 19
    5.1 Karakterek szerinti ajánlások 19
    5.2 Egyéb ajánlások 25
        -- Közterületek, utcaképek, kertek 25
        -- Magánkertek 26
        -- Közművek, épületek gépészeti szerelvényei 26
        -- Cégérek, reklámhordozók 26
6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA 28
7. KÉPJEGYZÉK 33
MELLÉKLET 36

1. BEVEZETÔ

Mindszentkálla a Balaton-felvidéken, a Káli–medence nyugati részén fekszik, a Kopasz-hegy lábánál, különösen értékes táji környezetben. Harmonikusan illeszkedik a tájba, nem uralja környezetét. A település vonzó arculatát a természeti adottságok és a domborzati viszonyok alakította hosszanti kiterjedésének, és az ősi falusi életforma során kialakult hagyományos formavilágot hordozó épületeinek, és közterületeinek, valamint a szennyezésektől mentes környezeti állapotának köszönheti. A Balaton közelsége miatt turisztikai célpont. A falusi életforma visszaszorulásával, az állandó lakósszám csökkenésével, a lakó népességének csökkenésével, a község mindennapi életét egyre inkább, különösen a nyári idényben a növekvő számú üdülő és kirándulónépesség jelenléte határozza meg. Ennek ellenére, de talán ennek jótékony hatásaként a hagyományos falukép fokozatosan megújul, konzerválódik.

A *településképi arculati Kézikönyv* abban segít, hogy tudatosodjanak a táji és épített környezet értékei, hogy Mindszentkálla lakói, betelepülői érezzék, hogy ezeket az értékeket hogyan lehet megőrizni, annak érdekében, hogy Mindszentkálla vonzereje a következő generációk számára is fennmaradjon. Ezért a jelen arculati kézikönyvben az itt lakók véleménye alapján bemutatjuk, hogy Mindszentkálla

-- mitől olyan, amilyennek ma látjuk, milyen veszélyek fenyegetik a települési arculati értékeit;

-- építészeti, táji örökségét.

Majd leírjuk településrészenként az építészeti környezet ma látható jellemzőit. A környezet alakítására vonatkozó elveket és ajánlásokat fogalmazunk meg. És végül bemutatjuk napjainkban megvalósult, követendő jó példákat. A következő ábra a településrendezési tervek és a jelen településképi arculati kézikönyv és az ennek nyomán megalkotott településképi rendelet kapcsolatát szemlélteti.

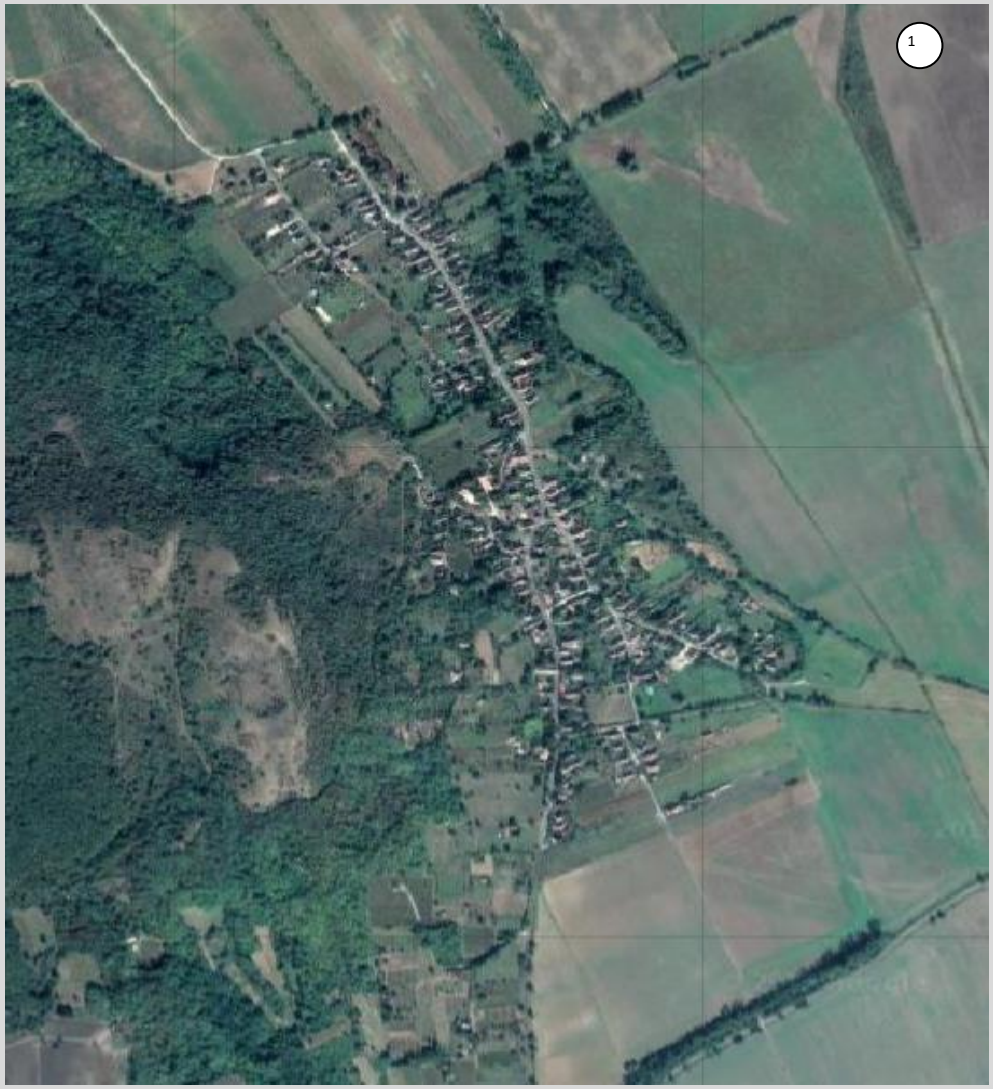

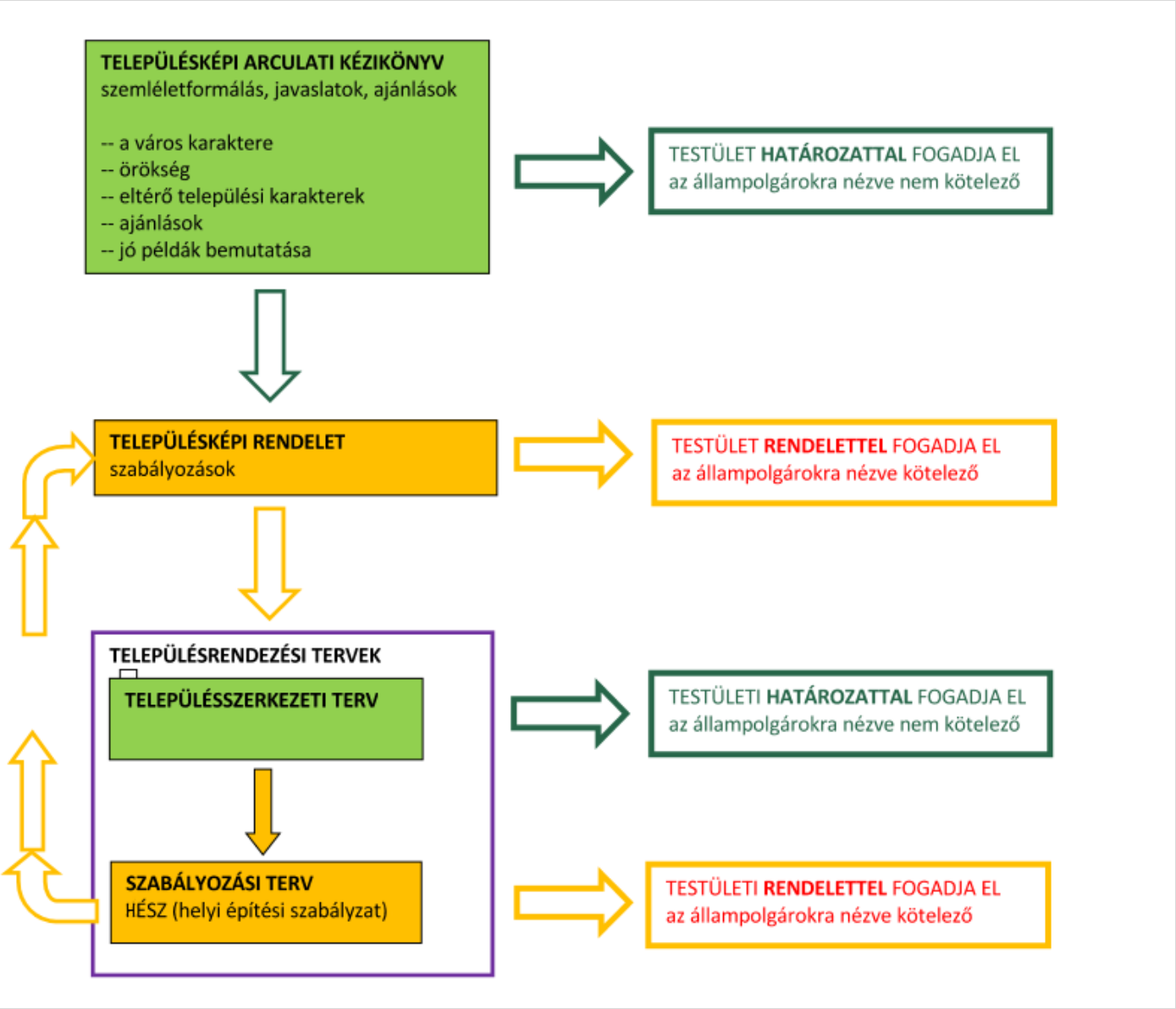

A településképi arculati kézikönyv, a településképi rendelet és a településrendezési tervek kapcsolata

2 MINDSZENTKÁLLA BEMUTATÁSA

Mindszentkálla rövid története

Mindszentkálla első írásos említése 1277-ből ismert. A Káli-medence többi községével együtt Kál harka (vérbíró) szállásbirtoka volt. A hagyományok szerint a horka és utódja, Bulcsú vezér vára a falutól délkeletre, a Kereki-dombon állt. Ezt a régészeti kutatások (a feltárt temető) is alátámasztják. A település 1341-ben a veszprémi püspök birtokába került, cserébe Tátika váráért. Első neve Villa omnium sanctorum Kaal volt. Később Mindszentkálla-kisfalud néven említették, ami arról árulkodik, hogy a korábban önálló Kisfaludot hozzácsatolták. Bizonyos források szerint a korai Mindszentkálla Mindszent és Kálla összeépülésével jött létre, tehát eredetileg három községből jött létre a későbbi Mindszentkálla.

A XVI. században népes település állt itt, 1531-ben 20 adófizető telek és több puszta is hozzátartozott. Kisfaludot 1548-ban felégette a török. A visszaköltözött lakosságot a XVI. század végén újra elkergették. Kisfalud 1696-ban a veszprémi káptalan birtoka, ahol 11 jobbágy- és zsellércsalád élt. 1700-ban már Mindszentkállával együtt írták össze.

Fennállásától kezdve mindvégig római katolikus vallásúak lakták, amit a község neve is bizonyít. Mai temploma 1829-ben épült; a réginek csak romjai láthatók. A községnek 1920-ban volt a népessége a legmagasabb 976 fővel. Azóta folyamatosan csökken. Jelenlegi lakosságszáma 241 fő. Viszont az üdülőnépesség folyamatosan növekszik, jellemzően németek vásárolnak ingatlanokat és újítják fel a régi parasztházakat. Üdülési idényben sok a kiránduló. A látogatók gépjárműforgalma gyakran megzavarja a falu, csendes, nyugodt környezetét.

Mindszentkálla intézményi ellátottsága szegényes. Nincs általános iskolája

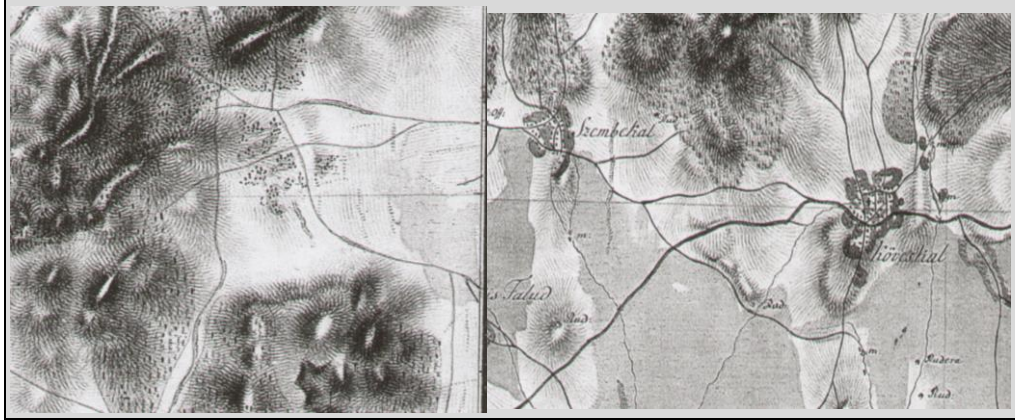

Mindszentkálla az I. katonai felmérés (1783) szerint

Mindszentkálla a II. katonai felmérés (1858) szerint

és óvodája. Könyvtár és idősek otthona működik a községben. Tapolca a meghatározó szerepet játszik ellátásában (oktatásban, egészségügyi ellátásban). Vezetékes gáz és vízhálózat van Mindszentkállán. Szennyvízcsatorna hálózat még nincs kiépítve. A község ezek alapján erősen ráutalt a szomszédos településekkel való együttműködésre.

Mindszentkálla csendes, nyugodt település

A település hangulatát nagyban meghatározza, hogy bár nem zsákfalu, két irányból is megközelíthető, de a bekötő útra rajta kívül csak Szentbékkálla csatlakozik; így átmenő gépjárműforgalma csekély. Vasútállomása nincs, a vasút Tapolcán érhető el a legkönnyebben. Mindszentkálla csendes, egészséges környezetét, a kivételesen értékes táji környezetnek is köszönheti. A település léptéke miatt harmonikusan illeszkedik a tájba.

Mindszentkálla fejlesztési koncepciója kimondja, hogy „a település táji, természeti és épített környezetének, szennyezésektől mentes környezeti állapotának megőrzése a település további fejlődésének, életének alapja. Az Önkormányzat ezért ennek megóvására törekszik.”

Mindszentkálla kiváló szőlő és gyümölcstermő vidékre esik

A közigazgatási terület felszínét nagyobb részt gyengén savanyú barnaföld borítja. Ez és környezetének talaj és éghajlati adottságai a szőlő és gyümölcstermesztéshez kedvezőek. A település a Balatonfelvidéki borvidék Káli körzetében helyezkedik el. A közigazgatási terület 15%-án folyik szőlő-, és csak 1,4 %-án gyümölcstermesztés.

A település és a környező táj harmonikus egységet alkot.

A település csaknem a teljes közigazgatási területe természetvédelmi oltalom alatt áll, és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része. Jelentős a Natura 2000-be sorolt madárvédelmi terület. Fokozottan védett természeti területek találhatók délen, északon és a belterülethez kapcsolódóan is. Kiemelt feladat az élőhelyek és a fajok megóvásán túl a tájkarakter, a táj és a település összhangjának megóvása, az építészeti értékek megtartása. Ennek érdekében a telkeket nem szabad felaprózni és nem szabad nagyléptékű tájba nem illő épületeket telepíteni.

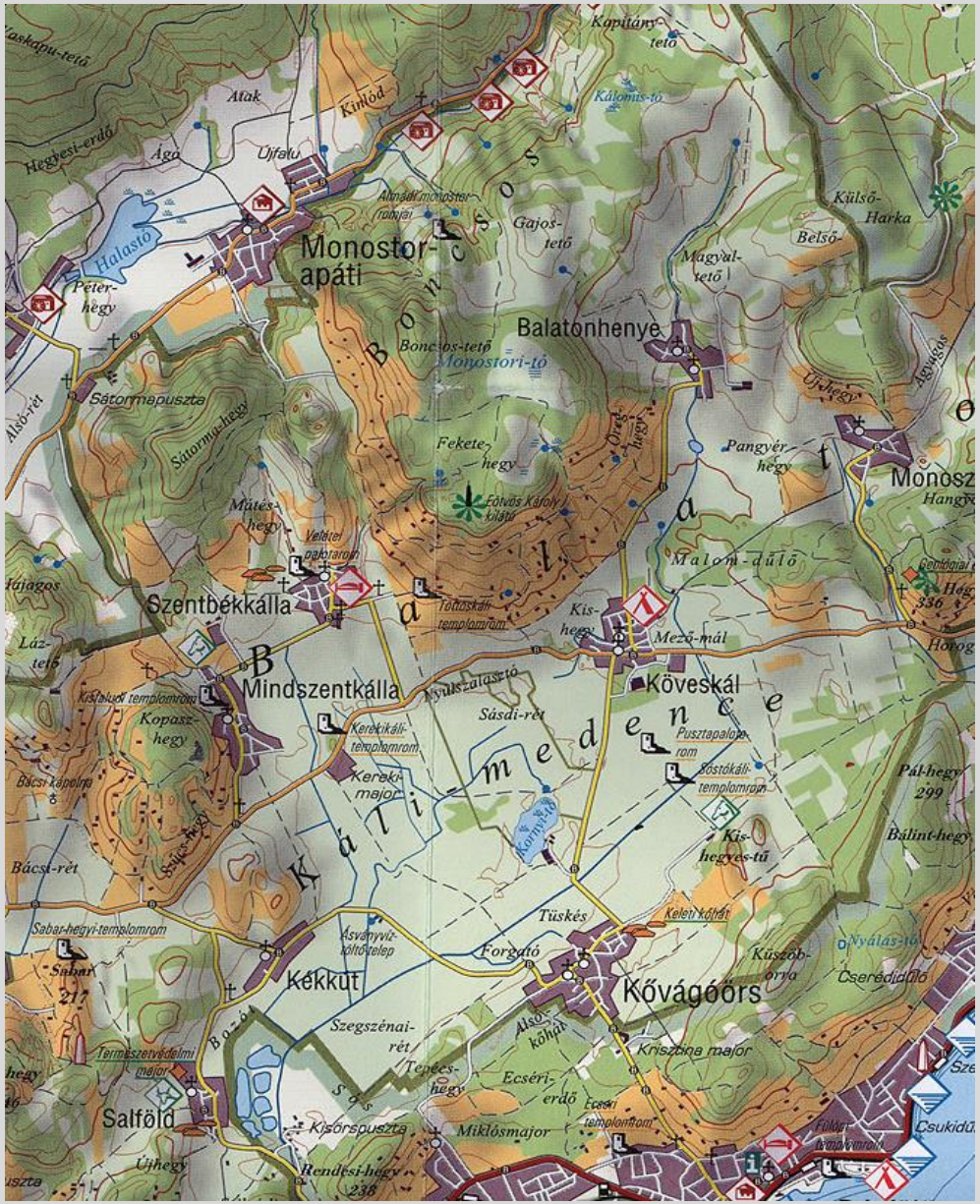
Monostor-apáti
Balatonhenye
Szentbékkálla
Mindszentkálla
Köveskál
Kékkút
Kővágóörs
Salföld
Halastó
Monostori-tó
Malom-dűlő
Sásdi-rét
Tüskés
Forgató
Szegszénai-rét
Ecséri-erdő
Miklósmajor
Krisztina major
Kisörspuszta
Rendési-hegy
Kis-hegyes-tű
Pál-hegy
Bálint-hegy
Mező-mál
Pangyér-hegy
Magyal-tető
Gajos-tető
Fekete-hegy
Sátormapuszta
Péter-hegy
Kopasz-hegy
Bácsi-rét
Sabar-hegyi-templomrom
Természetvédelmi major
Kerekki-major
Kerekkáli-templomrom
Pusztapalota-rom
Sóstókáli-templomrom
Tóthoskáli-templomrom
Kisfaludi templomrom
Asványvíz-töltőtelep
Keleti kőfejt
Küszöb-orva
Csereédi-tető
Nyálás-tó
Csukidű
Alsó-köhér
Ecséri-templomrom
Fülöp-templomrom
Kapitány-tető
Kálomis-tó
Külső-Harka
Belső-
Öreg-hegy
Újhegy
Agyagos
Hangyás
Hégy 336
Horog
Gerinciegy
Malom-dűlő
Mindszentkálla-medence
Kati-medence
Bonczos-tető
Alsó-rét
Lázi-tető
Fájagos
Bácsi-kápolna
Sabar 217
Szegszénai-rét
Tepécs-hegy
Sós
Bozó-ér
Kis-hegy
Vulkánlassú-tó
Kőfejtő
Szelő-hegy
Szőlő-hegy
Kőfejtő
Kőfejtő
Kőfejtő

Tájképi szempontból meghatározók a szőlőterületek és a présházak. Ezek védelmét szolgálta az I. osztályú szőlőkataszteri területek kijelölése.

Mindszentkálla belterülete 50,0 ha. A közigazgatási terület 70,5%-a mezőgazdasági terület. A terület erdősültsége kedvezően magas, az erdőművelési ágba sorolt földrészletek aránya csaknem eléri a 24%-ot. Az erdőfelületet még növelik az erdőként nem nyilvántartott, de erdősülő területek is. Jellegzetes erdőtársulások a gyertyános tölgyesek, a cseres kocsánytalan tölgyesek, a hárs-kőris törmelékerdők és a szurdokerdők, valamint elterjedek a sziklagyepek is.

A belterület jelentős része mezőgazdasági földterület 35,62 %, melyek lakosság növekedés esetén tartalék lakóterületek lehetnek.

A település meghatározó szerkezeti eleme az egyutcás, majd elágazó utcahálózat, mely a központi területnél ismét elágazik és kiteresedik. A lakótelkek általában nagy mélységűek, a központ környékén aprózódnak és beépítésük helyenként halmazos jellegű.

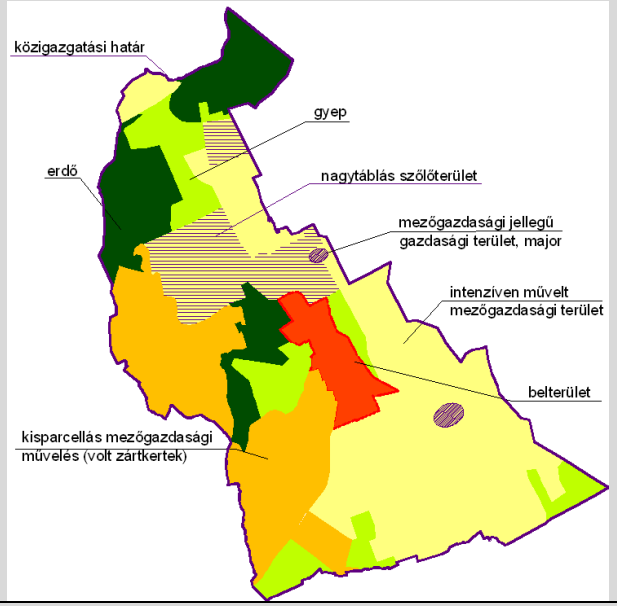

A közigazgatási terület jellegzetes területhasználata (séma)

Kilátás a Kopasz hegyről

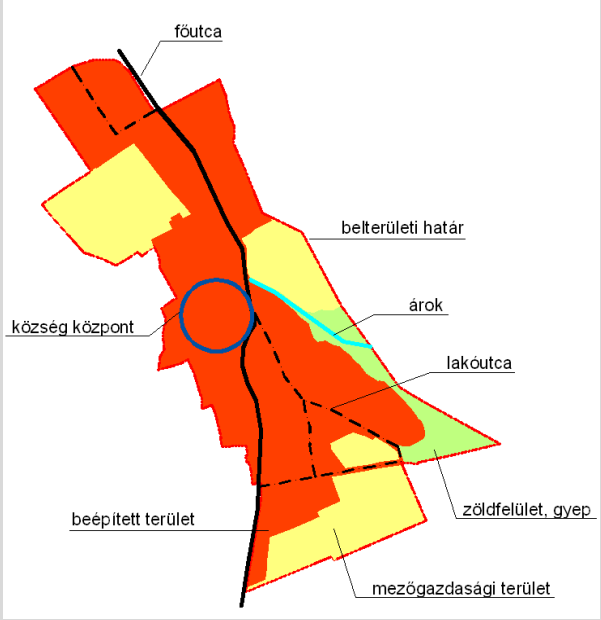

A belterület jellegzetes területhasználata (séma)

Mindszentkálla értékeinek védelmében néhány általános ajánlás

-- A lakónépesség növekedését, népességmegtaró képességének javításával ajánlatos elősegíteni.

-- A megélhetési lehetőségek bővítése a helyben maradás feltétele.

-- El kellene érni, hogy települési arculat ne változzon meg a faluba nem illő épületek megjelenésével.

-- A csendes, egyedi falusi környezetet feltétlen meg kellene őrizni. Ennek érdekében a turisztikai forgalomból származó, és a falu csendjét és építészeti karakterét is veszélyeztető közterületi gépjárműparkolás szabályozására is szükség lenne.

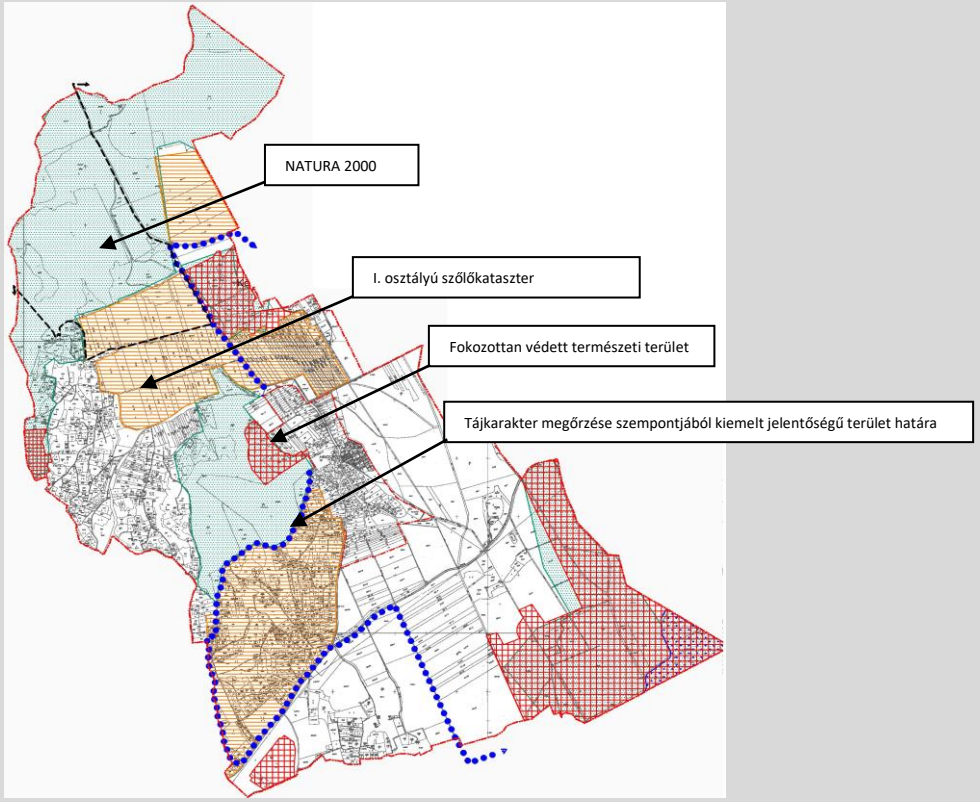

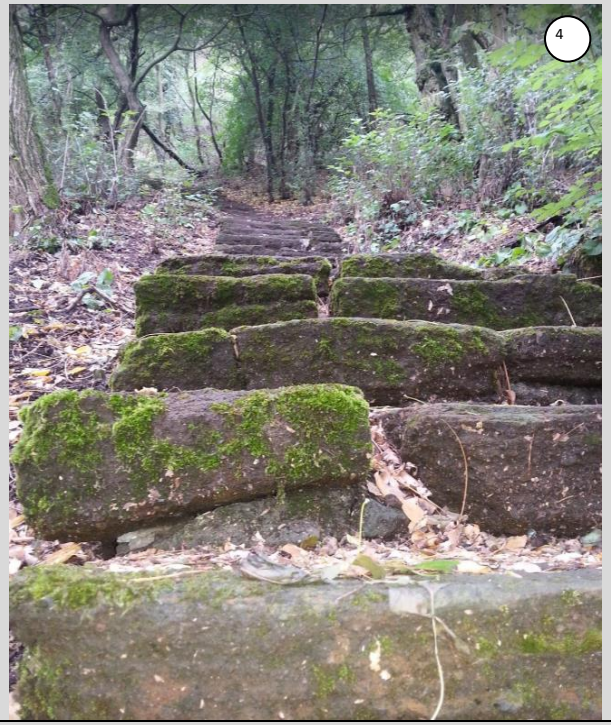

Kopasz-hegyi lépcsősor

Sziklagyepes terület

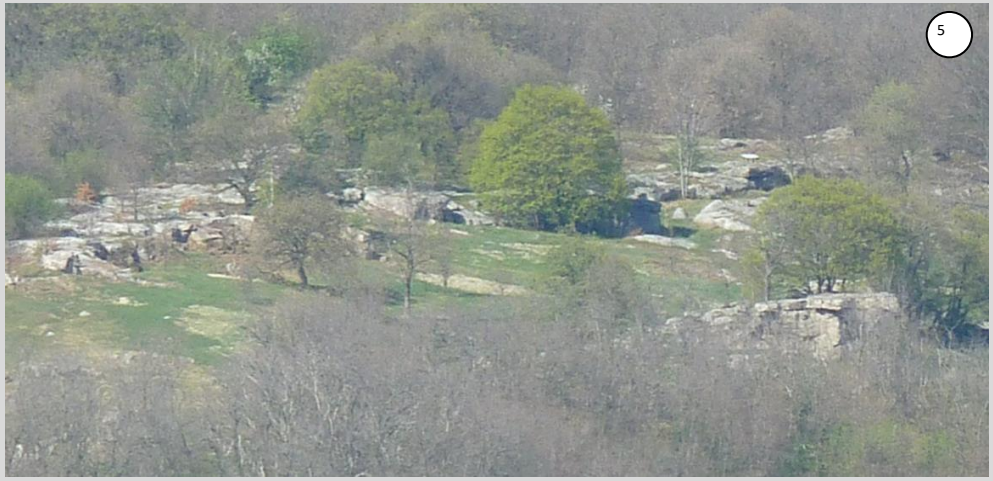

3. ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

Érték a hagyományos falukép

Mindszentkálla a Káli-medence jellegzetes háromutcás települése. A település fő tengelye a Kossuth utca két oldalán szalagtelkekkel. Ez a települési szerkezet figyelhető meg a Petőfi utca és a Jókai utca menti telkeknél is. A domborzati viszonyok miatt a terepadottságokat követve alakult ki a falu központi tömbjeiben a halmazos telek- és épületelrendezési jelleg.

Védelmi kategóriák

Országos védelem alatt áll:

-- *a Kisfaludi templomrom* (hrsz. 052/1) a Garanyi dűlőben. Kisfalud elpusztult templomának romjai románkori eredetűek, szentélye gótikus stílusú volt.

-- a *Kerekikáli templomrom* (hrsz. 07/1) a Kerekipusztán. A Kereki domb tövében áll az egykori Kerekikál község középkori, román stílusú templomának romja.

-- a *Római-katolikus templom (hrsz. 5230) a Rákóczi téren*

A katolikus templom 1829-ben épült klasszicista stílusban. A falu eredeti templomának csak romjai maradtak fenn. A régi romjai közelében épült a templom. Valószínűleg a régi templomból való a mai sekrestyében lévő román kori keresztelő medence is. A templom főoltára, szószéke, padjai és orgonaszekrénye 1830-ból származó klasszicista faragványok.

Országos védelemre javasolt épület:

Utca, házszám	Helyrajzi szám	megnevezés
8.	037 hrsz. Közlekedési út Zánka –Tapolcai út bekötésénél.	kereszt
10. Petőfi u.	337/3	lakóház

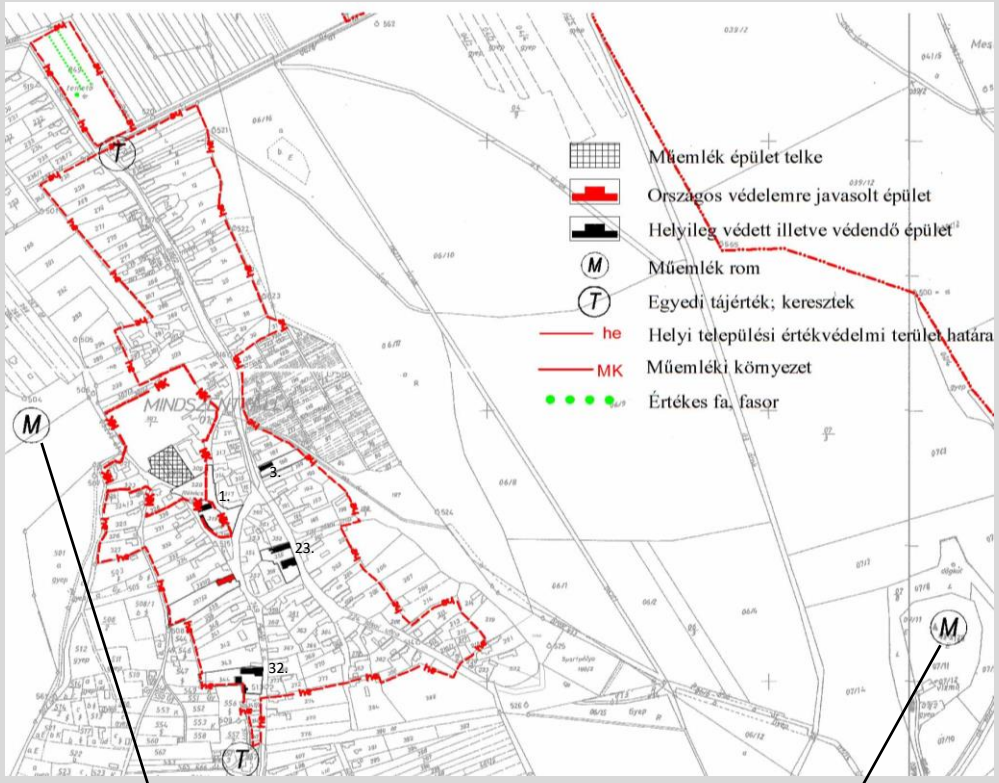

Helyi védelemre javasolt épületek:

Utca, házszám	Helyrajzi szám	megnevezés
11. Rákóczi tér	319	lakóház
Petőfi utca 27.	344	lakóház
12. Jókai utca	355	kuriális épület
13. Temető	049	allé
14. Temető	049	kőkereszt, sírkövek
Petőfi utca	567 hrsz-ú épület	utcai kőkereszt

A Kisfaludi templomrom

A Kerekikáli templomrom

Kőkereszt.—országos védelemre javasolt
037 hrsz. Közlekedési út Zánka –Tapolcai út bekötésénél.
19. sz. második fele. Falusi kőfaragó mester munkája lehet. Provinciális, archaizáló (román kor) stílusban készült. Egyedi értékű szakrális emlék.

Rákóczi tér Hrsz.: 319 – helyi védelemre javasolt.
Lakóépület, 1859-ben épült. Sarok kváderezett simított vakolat. A tűzfalon kör alakú keretezett domború évszám. Nádtetős, bástyával körülvett. Melléképülettel együtt védendő.

Hrsz.: 337/3.—országos védelemre javasolt
Lakóépület, XIX. század közepe. Utcai homlokzaton eklektikus vakolat keretekkel tagolt ablaksor. Nagyon gazdagon tagolt udvari főpárkány. Utcai terméskő bástya.

Hrsz.: 355 – helyi védelemre javasolt
U alaprajzú kuriális épület, XIX. század végi homlokzattal. Ablakok körül eklektikus vakolatkeretezés. Osztópárkánnyal tagolt homlokzatok. Dörzsölt nemes vakolat. Melléképülettel együtt védendő. Falazott kőkerítés.

Temető hrsz.: 049 – helyi védelemre javasolt
Kőkereszt, sírkövek.
A kőkereszt anyaga homokkő, gazdagon tagolt faragással.

Hrsz.: 049. Temető.—helyi védelemre javasolt
Vadgesztenye allé a temetőben.

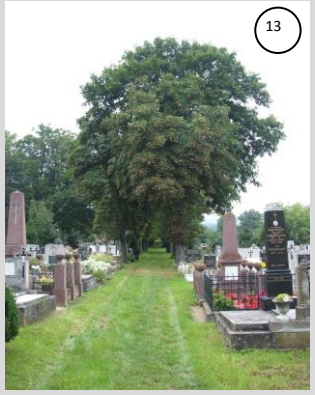

Feléledőben vannak a régi hagyományok. 2016-ban 17 rendezvényt tartottak. Köztük falunapot és szüreti felvonulást, falusi disznóvágást, farsangot, májusfa állítást.

Petőfi u. kőkereszt -- helyi védelemre javasolt
Épült 19. sz. vége 20. sz. eleje.
Anyaga homokkő, gazdagon tagolt faragással.

Mindszentkálla ismert régészeti lelőhelyei arra utalnak, hogy a község ősidők óta lakott hely.

Kereki-domb

A mocsaras környezetéből 30-35 m-re kiemelkedő dombon, földvár sáncai találhatóak.

Egyes régészek szerint a földvár őskori lenne, más vélemény szerint, ez lehetett a Káli-medence névadójának, Kál horkának földvára. Az is elképzelhető, hogy az eredetileg őskori földvárat a magyar honfoglalást követően ismét használatba vették

Kereki-domb ÉK-i lábánál

Az írott forrásokban 1296-tól szereplő egykori Kerekikál község templomának romja található itt. A XIV. század közepéig királyi jobbágyok lakták. Kerekikált a török pusztította el. A kőből falazott, egyhajós, egyenes szentélyzáródású templom Ny-i végében egykor kegyúri karzat állt A templomromot 1900 körül vincellérházzá alakították át, amely a II. világháborúban elpusztult. A templom körül a középkorban temető volt. A lelőhely a 07/1. hrsz.-ú területen található.

Garanya-hegy

A falu fölé emelkedő hegyen középkori templomrom található. Valószínűleg Mindszentkálla egykori temploma. Más vélemény szerint az először 1462-ben szereplő Kisfalud temploma volt ez.

Az egyhajós, eredetileg román stílusú templomrom szentélye gótikus, a szentély sarkait támpillérek tartják. A szentély a hajóhoz viszonyítva szokatlanul hosszú, hozzá képest a hajó csak az É-i oldalon szélesedik ki egy kissé. Kivehető a terepen a templom temetőjét kerítő egykori kőkerítés nyomvonala is.

A falu jelenlegi (1829-ben épült) későbarokk templomában lévő román stílű, kő keresztelőmedence és szenteltvíztartó esetleg ebből a templomromból származhat.

A lelőhely a 052/1. hrsz.-ú területen található.

Pogány-dűlő

1903-ban Sági János kora Árpád-kori (X. század végi – XI. század eleji) temető 49 sírját tárta itt fel. A temető nagy részét homokbányászással már korábban elpusztították. 1963-ban, terepbejárás során a homokbánya partfalában kettévágott sírok metszeteit lehetett megfigyelni. 1997 őszén újabb sírokat bolygattak meg a bányászattal. A veszprémi Laczkó Dezső Múzeum leletmentése során egy sírt tártak fel. Sírmellékletek: kés, kova, vastöredékek.

A lelőhely kiterjedése a 046/17, 046/59, 046/60, 051/29, 051/30, hrsz.-ú területekre valószínűsíthető.

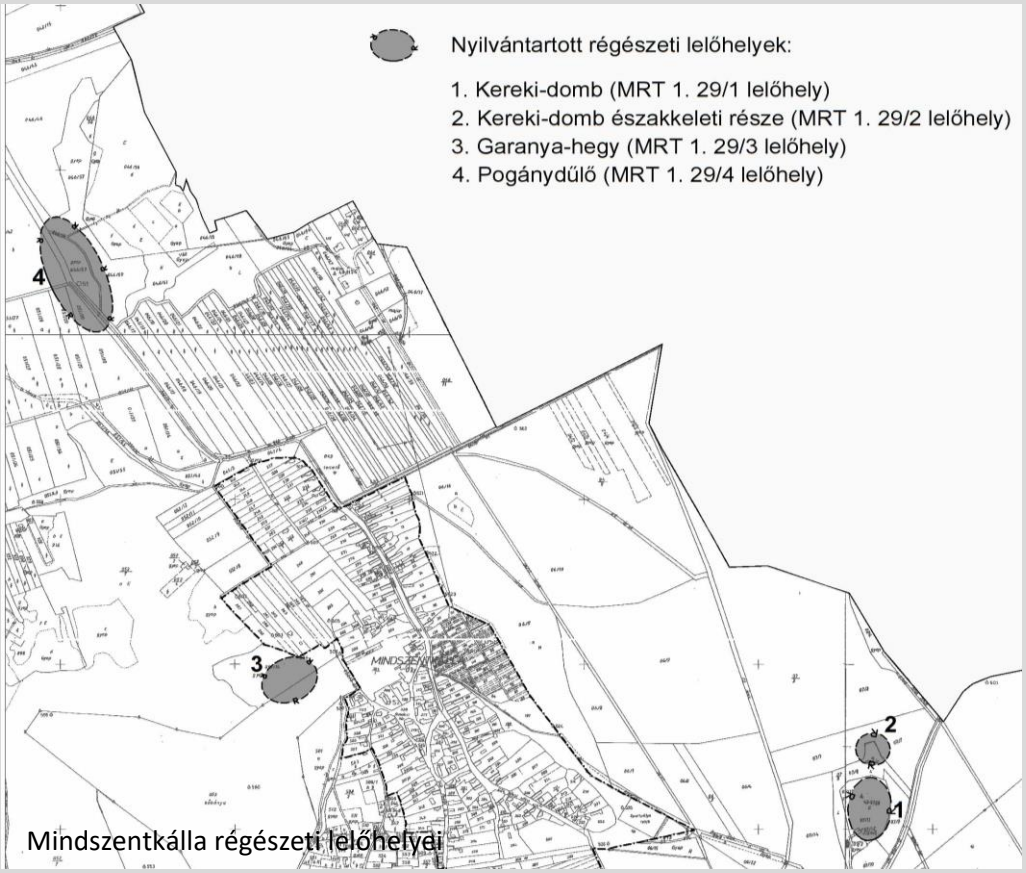

Mindszentkálla régészeti lelőhelyei

4 ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK BEMUTATÁSA

Mindszentkálla településképi szempontból jellemzően öt eltérő településrészre tagolható. Ezek az Ófalu (4.1), a faluközpont (4.2), a temető (4.3), az új lakóterületek (4.4), a külterület (4.5). A külterületen belül építészei karakter szempontjából megkülönböztethetők a kiskertek (4.5.1 szőlő-gyümölcsös területek), a gazdasági területek (4.5.2 mezőgazdasági major),települést megközelítő utak mente (4.5.3), és az egyéb külterületek (4.5.4).

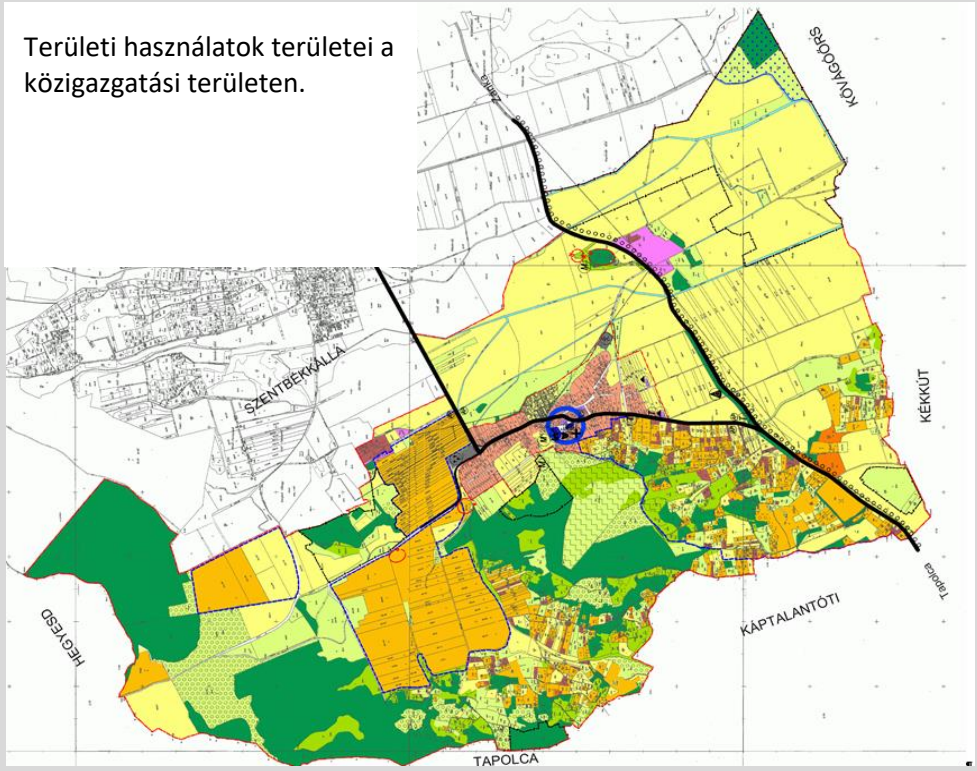

Területi használatok területei a közigazgatási területen.

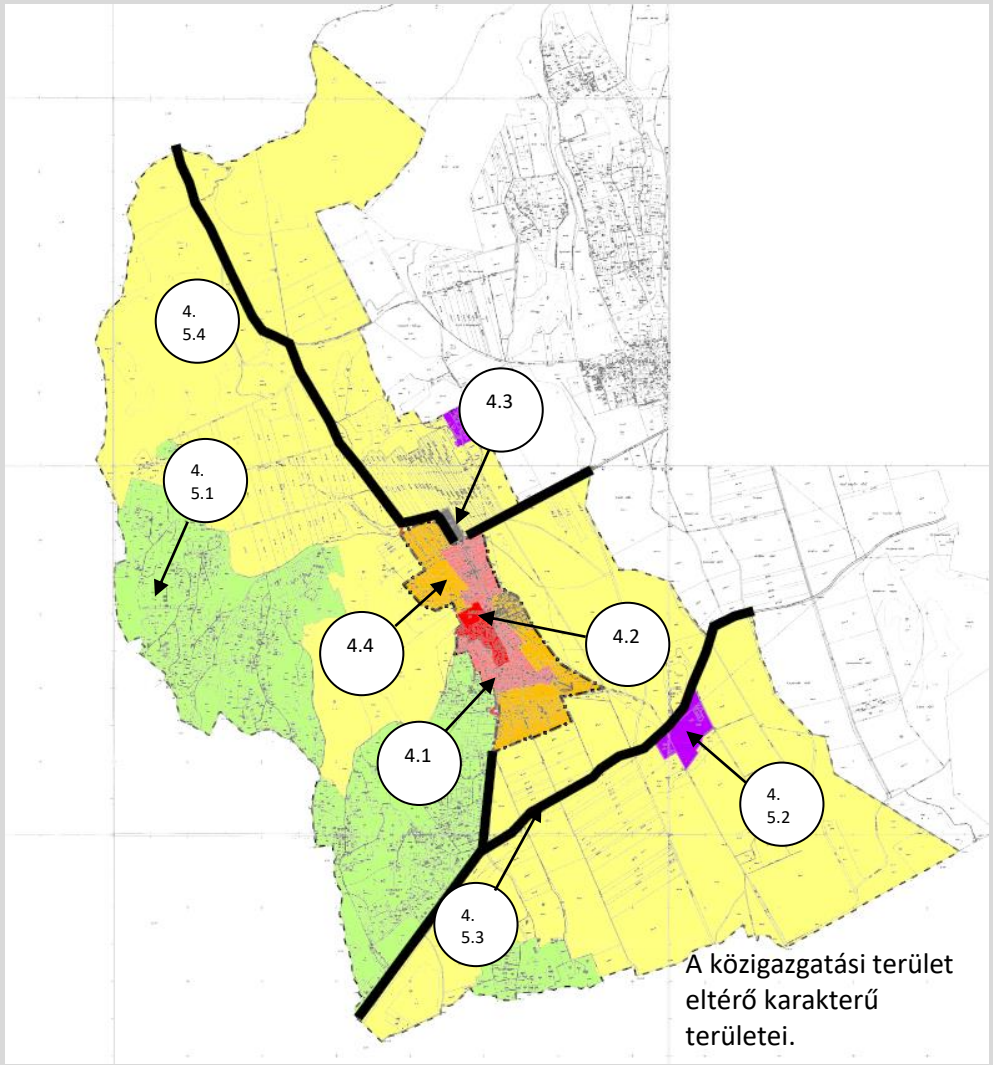

A közigazgatási terület eltérő karakterű területei.

4.1 Az Ófalu (4.1)

A falu arculatát elsősorban az Ófalu falusias településrésze határozza meg, mely az épített környezet legrégebbi területe és a legfontosabb építészeti értékeket hordozza. Az Ófalu karakter területén az épületek összképe rendkívül egységes. A karakter területe a temetőt és a központot kivéve a helyi védelemre javasolt területtel azonos. Jellegzetességei: a szalagtelkeken (keskeny, hosszú telkeken) elhelyezett lakóépületek. A melléképületek a lakóépületek folytatásában épültek. Előkertek vagy nincsenek, vagy kisméretűek. Az épületek kialakítása árulkodik az egykori gazdák vagyoni helyzetéről. A lakóházak építési anyaga terméskő, vakolva. Az utcai homlokzat oromfalas, vagy kontytetős, vakolatdísszel. Néhány helyen feltűnik a polgárias tömegkialakítás, illetve a kuriális épületforma. A keskeny szalagtelkeken a melléképületek és a lakóépületek egy tető alatt helyezkednek el. A szabálytalan és szélesebb telkeken a gazdasági épületek a lakóházakra merőlegesen is épültek a telek hátsó részét

A Balaton-felvidékre jellemző tornáckialakítás 26

Jellegzetes szalagtelkek és oldalhatáron álló épületek

3. Jellegzetes oromfalas kialakítás

12. Jellegzetes oromfalas kialakítás egyszerű

26. Jellegzetes oromfalas kereszthházas kialakítás

Kőburkolatú homlokzat díszítéssel

34 Jellegzetes vakolt homlokzat. kőfallal

4.2 A faluközpont (4.2)

A katolikus templom körüli telkek telekszerkezete és beépítés jellege tér el az előző karaktertől. Kis telekterület és az ennek megfelelően a halmazos épület elhelyezés a jellemző. A közösségi célú épületek is itt helyezkednek el. A templom műemléki védettség alatt áll, és ennek megfelelően a műemléki környezet is kijelölésre került. A karakter terület azonban ennél nagyobb, a szomszédos három tömbre is kiterjed.
Az épületek általában oldalhatáron állóan helyezkednek el. A tetőforma nyeregtető és az utcai homlokzat oromfalas és macskalépcsős kialakítású. Néhány esetben az utca tengelyével párhuzamos gerincű épület is épült.

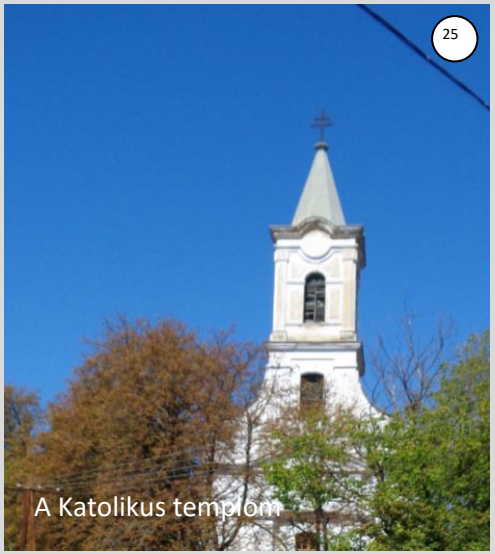

A Katolikus templom

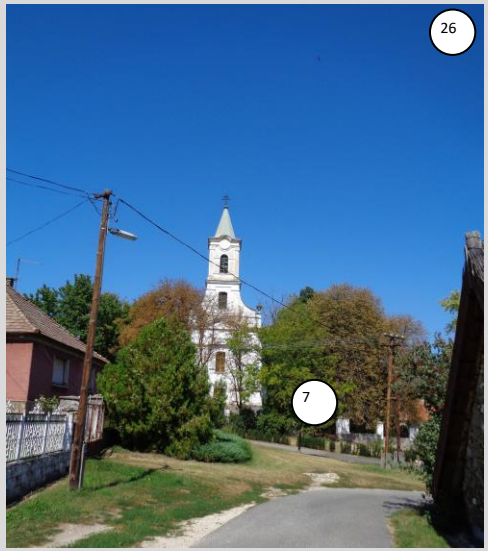

A faluközpont karakter területe

29. A karakter jellegzetes újjáépített épülete

4. A karakter jellegzetes épülete

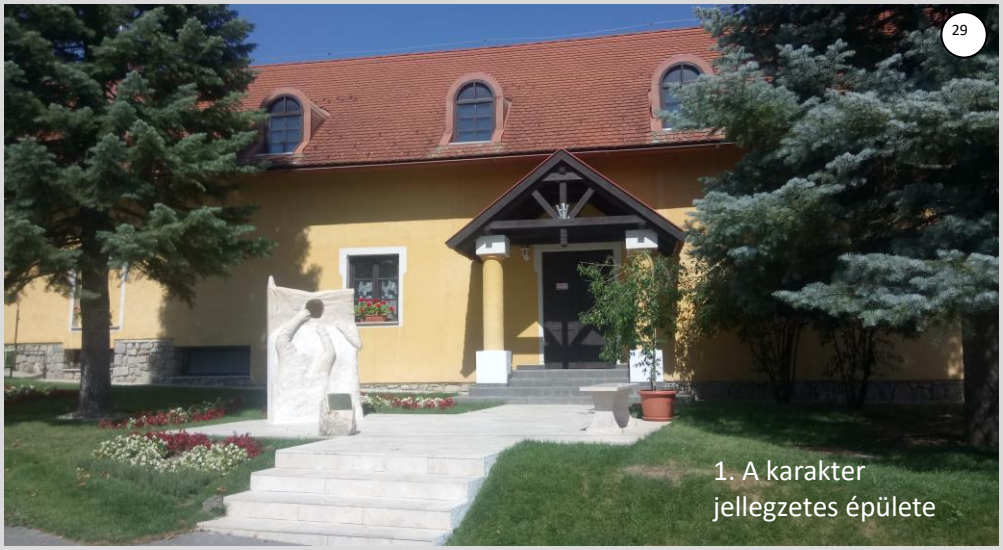

1. A karakter jellegzetes épülete

23. Kuriális épület utcával párhuzamos tetőgerinc kialakítással

22. A karakter jellegzetes kőfala

4.3 Temető (4.3)

A település északi határán helyezkedik el. Értékes zöldfelületek találhatók a temetőben, ahol a gesztenyefa-sor tájképi szempontból is meghatározó. A faragott kőkeresztek és sírkövek a helyi kultúra értékes lenyomatai.

4.4 Új lakóterületek (4.4)

Az új lakóterületek alatt a védelemre érdemes területen kívüli, az utóbbi néhány évtizedben beépített telkeket értjük. E telkek nagyésze a hagyományosan kialakult nagymélységű telkek felosztásával, az utcák közötti tömbbelsők hasznosításával jött létre. Amennyiben a falu népességében a csökkenő tendenciája megfordul, úgy további területek beépítése várható. Az üdülők betelepülésének felgyorsulása is várható. A betelepülők egy része nem vállalkozik a meglévő hagyományos épületek felújítására, az ő számukra a tömbbelső feltárások nyújtanak építési lehetőségeket.

A temető a légi-felvételen

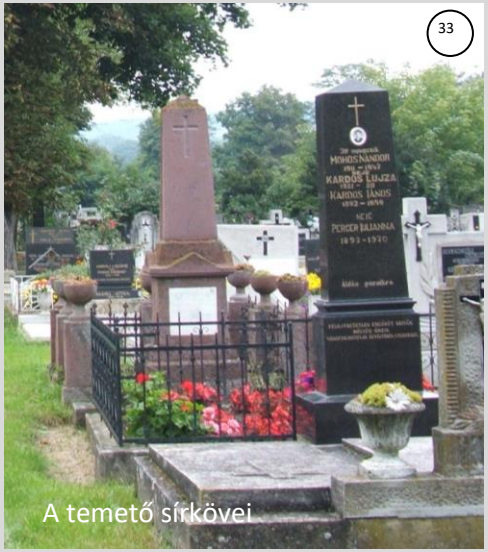

A temető sírkövei

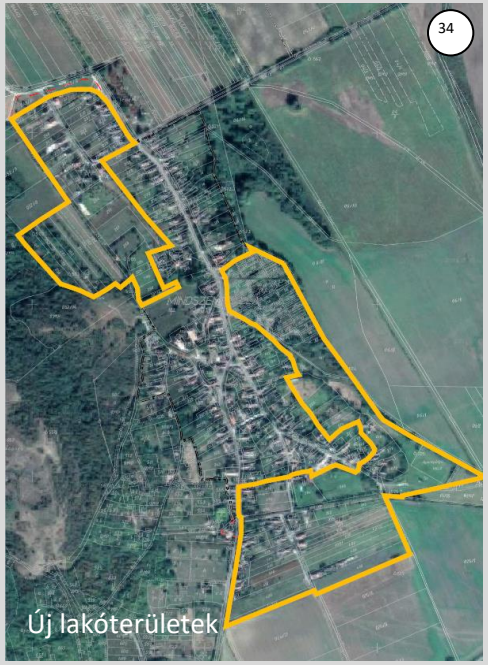

Új lakóterületek

Újonnan épített üdülő-lakóépület

Újonnan épített üdülő-lakóépület

4.5 Külterületek (4.5)

A külterületek tájképi meghatározó építészi elemei, a *kiskertek* (a volt zártkertek szőlő gyümölcsös) területei (4.5.1). A település belterületétől nyugatra a Kopasz hegy lejtőin, és a kisebb kiterjedéssel a Harasztos hegy lábánál találhatók. A présházak jellegzetes táji elemek, melyek ugyan nem uralják a tájat, és szerencsére egymástól is távolabb helyezkednek el. A Balatoni Törvény nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a földrészletek felaprózódása, és ezzel az épületek besűrűsödése ne történjen meg. Mindszentkálla bevezető útja mentén több nagyobb vendégház épült. Ezek némi törekvést mutatnak a hagyományos építészeti formanyelv visszatükröződésére, nem mindig sikeres módon. A külterületen találhatók a műemlék templomromok is, ahonnan szép kilátások tárulnak fel a falu irányában és a táji környezetre. A külterületen található még a Szentimre puszta, mely korábban *major volt, ma lovas központ* (4.5.2).

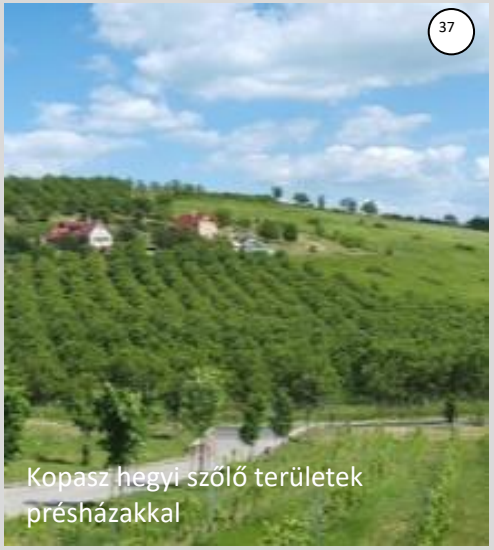

Kopasz hegyi szőlő területek présházakkal

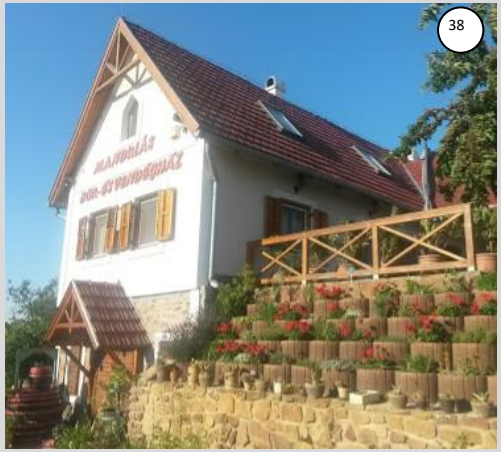

Mandulás Bor és Vendégház

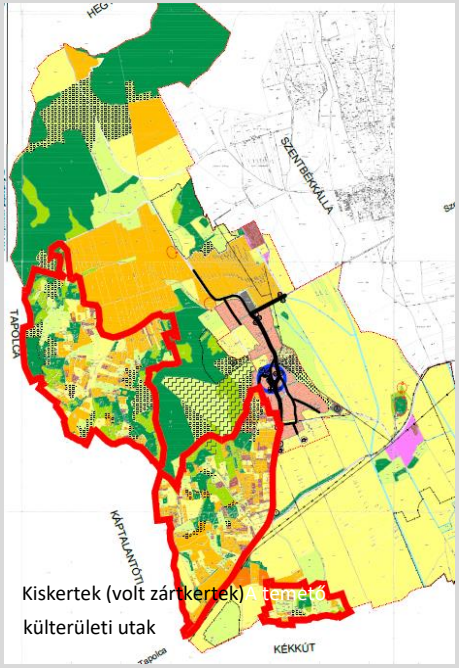

Kiskertek (volt zártkertek) és temető
külterületi utak

Présházak a Kopasz hegy lejtőin

Kaal Villa

5 ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Mindszentkálla településfejlesztési koncepciója kimondta, hogy „A településtáji, természeti és épített környezetének, szennyezésektől mentes környezeti állapotának megőrzése a település további fejlődésének, életének alapja”. Ennek szellemében őrizzük meg Mindszentkálla építészeti és települési arculati értékeit. Ismerjük meg az építészeti hagyományokat és igazodjunk hozzá, akár új lakóépületet építünk, akár régi épületet újítunk fel.

Ha új házat építünk a hagyományos tömegarányokat, tömegformákat tartsuk meg. A telken belül az épület elhelyezésénél vegyük figyelembe a kialakult beépítési módokat (az épületek telken belüli elhelyezését), jelen esetben az adottságoktól függően az oldalhatáron álló telepítést. Használjunk a hagyományokhoz illő anyagokat. Kerüljük az olyan építőanyagokat (burkolatokat), melyek csak a látszatát keltik a természetes, vagy hagyományos anyagoknak.

5.1 Karakter területek szerinti ajánlások

Az Ófalu karakterére vonatkozó ajánlások (4.1)

A falu meghatározó karakter területe. Javasoljuk a karakterterület egészét helyi védelem alá helyezni. Javasoljuk, hogy a helyi védelem alá vont területen a meglévő épületek csak akkor legyenek lebonthatók, ha a jellegzetes mindszenkállai lakóépítészet jegyei az újonnan épülő épületen, mind tömegformálásban, mind homlokzatképzésben, mind részlet-képzésben megjelennek. Ennek érdekében a lakóépületeken:

-- Az új épületek oldalhatáron állóak legyenek. Az épületet mindig az oldalsó telekhatárhoz csatlakozóan célszerű elhelyezni. Ha a szomszédos épület nem korlátozza az oldalsó telekhatár választását, akkor mindig az északi, vagy a nyugati égtáj vonalához közelebb fekvő oldalhatárra javasoljuk az épületet telepíteni.

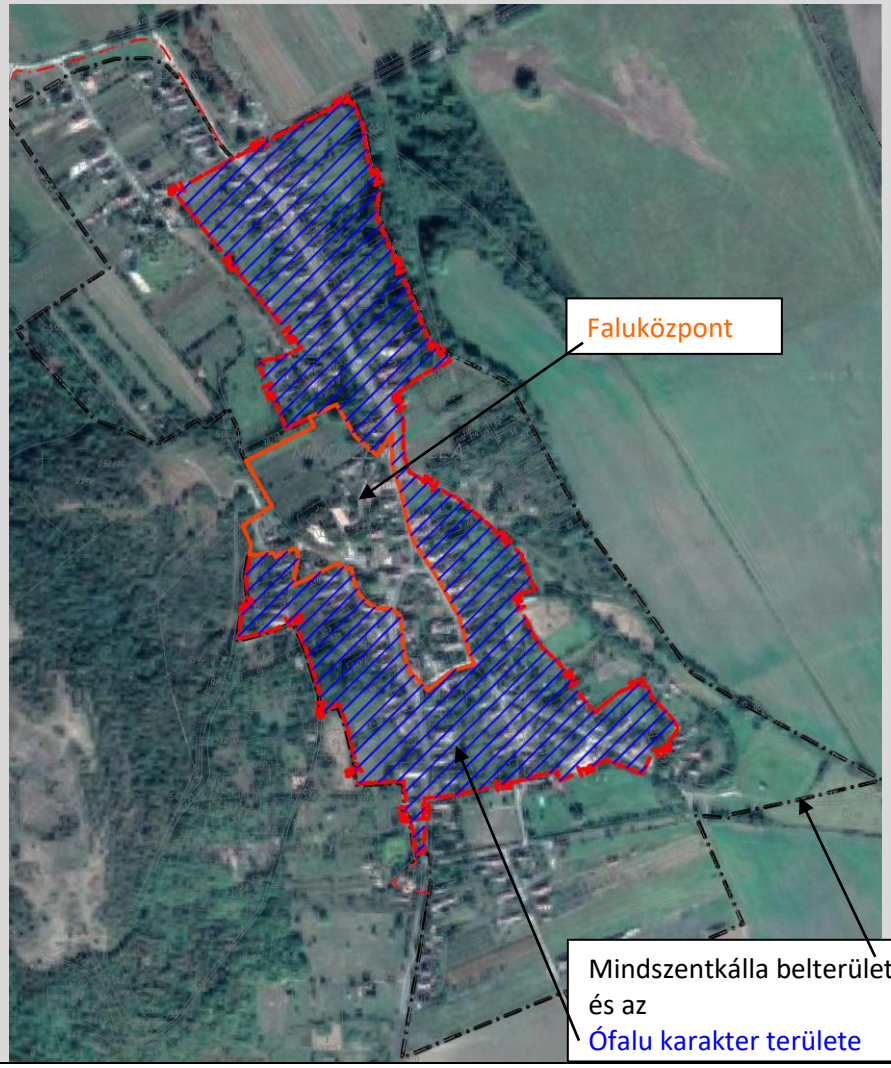

-- Az előkertet az utcában kialakult adottságokhoz javasoljuk igazítani.
-- A legnagyobb épületmagasság ne lépje túl a 3,5 m, mely magasságot az utcai homlokzaton külön is meg kellene tartan. Az épület gerincmagasságát korlátozni ajánljuk 7,5 m körül.
-- Nyeregtetős, vagy csonka kontyolt oromfalas magastetős kialakítást tartunk megfelelőnek. A tető gerince az utcavonalára merőleges legyen. Oldalszárny, mely ugyancsak nyeregtetős vagy csonka kontyolt kialakítású legyen, az utcai homlokzattól legalább 5 m-rel maradjon el.
-- A tetőhajlásszöge 45°-os legyen.
-- A tetőtér ne legyen beépíthető oly módon, hogy az az utcai homlokzaton erkélyként, vagy loggiaként megjelenjen.
-- A tetőhéjalás anyagául piros, vagy barna színű cserepet, esetleg a tűzrendészeti előírásoktól függően nádat ajánlunk.
-- A fő (lakás vagy üdülés céljára szolgáló) épület hossza ne haladja meg a 30 m-t.
-- Új épület tömege, magassága ne függjön a telekszélességtől. ezért az épületek szélessége az utcai kerítéstől mért legalább 5,0 m-ig ne lépje túl a 8,0 m-t.
-- A homlokzatok vakoltak legyenek, vagy helyi, illetve azokkal azonos színű és textúrájú termés kőburkolattal készüljenek.
-- Az utcai homlokzat oromrésze macskalépcsős, vagy oromdeszkás legyen.
-- A lakóépületek utcai homlokzatán reklámhordozók, légkondicionáló berendezések ne kerüljenek elhelyezésre.
-- A homlokzaton gázvezetéket látható helyen, csak mélyített horonyban szabadna elhelyezi.
-- A kémény a tetőn kívül csak falazott téglaszerkezettel, toldó berendezések nélküli kialakítású legyen.
-- A vakolt homlokzatok színezése fehér vagy tört fehér, halvány szürke legyen.
-- A kerítés anyaga újonnan fa-, terméskő legyen. Az utcai kerítés magassága nem haladhatja meg az 1,50 m–t. Nem tömör kerítés esetén a hézag legalább érje el a teljes felület 30 %-át.
-- a közterület felöl, kisgarázsok ne nyíljanak.

Javasoljuk, hogy a *helyi védelemre javasolt épületeket*, amelyeket az örökségünk fejezetben ismertettünk a fentieken túl további előírások is védjék. A védett épületeken meg kellene tartani mindazokat a jellegzetességeket, hogy a helyileg védett épület lebontani csak szerkezeti okokból szabadjon. Bontás esetén az új épület tömegarányát az eredeti épületével egyezően kelljen kialakítani. Bontása esetén felmérési dokumentáció készüljön.

A településképi rendeletben javasoljuk, hogy szerepeljen: a helyileg védett épületek átalakítása, bővítése, felújítása csak a meglévő tömegarányok, a helyi építészeti hagyományokra utaló homlokzati tagozatok, részletmegoldások megtartásával legyen lehetséges.

Mindszentkálla régi falu jellegzetes utcaképe

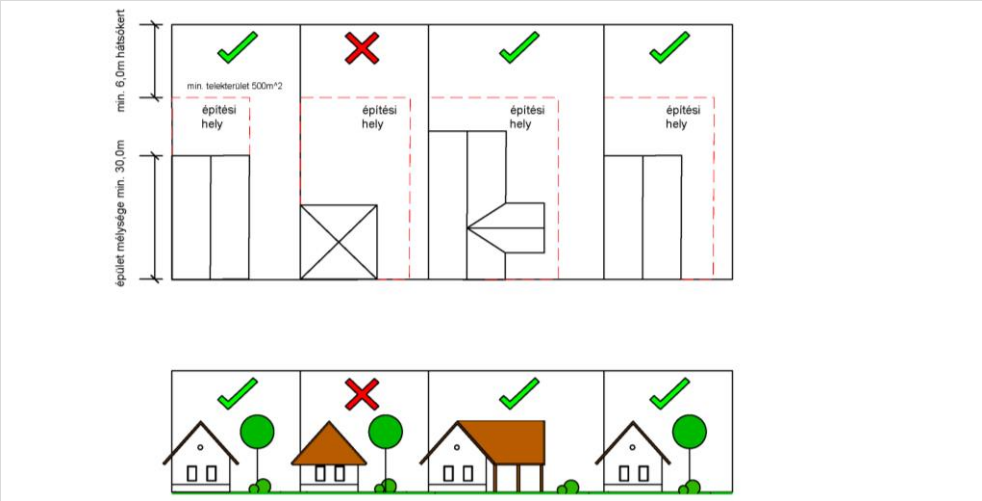

Az épületek oldalhatáron állóak és tetőformája magastetős, gerince az utca vonalára merőleges legyen, a hagyományokra tekintettel. Az előkertet az utcában kialakult adottságokhoz javasoljuk igazítani.

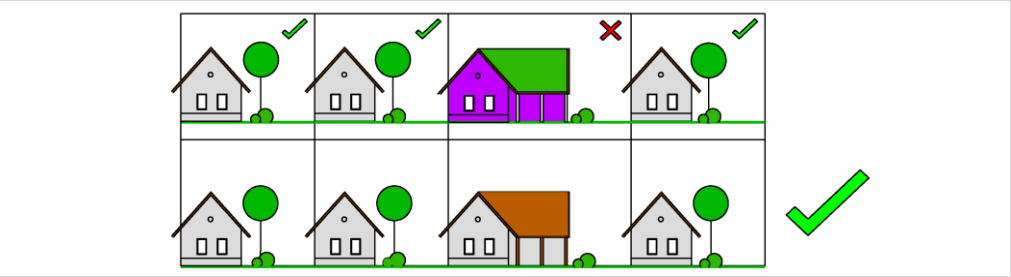

Az épületek homlokzati színezése ne legyen rikító. Az ajánlott színek:

-- A vakolt homlokzatok színezése fehér vagy tört fehér, halvány sárga, halvány szürke legyen.

-- A tetőhéjalás anyagául piros, vagy barna színű cserepet, esetleg a tűzrendészeti előírásoktól függően nádat ajánlunk.

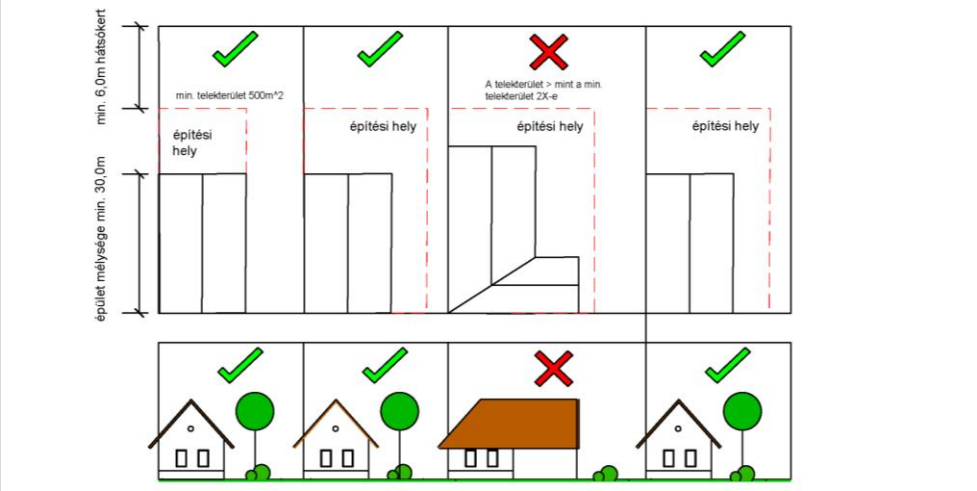

Az épületek tömege, magassága ne függjön a telekszélességtől. Javaslatunk, hogy az épületek szélessége ne lépje túl a 8,0 m-t.

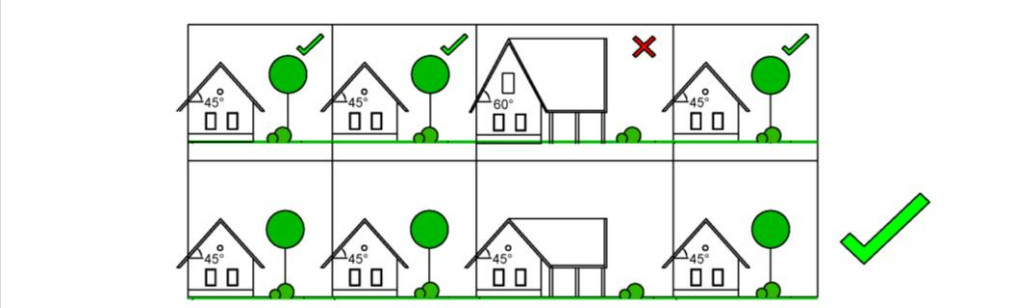

Az épületek tetőhajlásszöge 45° legyen, az utcakép egységes megjelenése érdekében. Ennek megfelelően nem kívánatos a tetőtér olyan beépítése, mely az utcai homlokzaton nyílást, erkélyt, vagy loggiát is igényel.

A faluközpont karakterterületére vonatkozó ajánlások (4.2)

Itt a kismélységű telkek miatt csak a jelenlegi épület telken belüli elhelyezkedése legyen alkalmazható továbbra is. Azaz az utca vonalával párhuzamos tetőgerincű magastető forma, és az előkert nélküli telepítés. Javasoljuk, hogy az átépítés, illetve a bővítés során is ezeket sajátosságok kerüljenek megtartásra. Egyéb követelmények csaknem azonosak az ófalusi karakternél javasolt követelményekkel. Nevezetesen, átalakításnál, bővítésnél, új épület építésénél

-- A legnagyobb épületmagasság ne lépje túl a 4,5 m, mely magasságot az utcai homlokzaton külön is meg kellene tartani (helyi védelem alá kerülő épületeknél, a meglévő magassági méretekhez kellene igazodni). Javasoljuk, hogy a gerincmagasság ne érje el a 8,5 m-t.

-- Nyeregtetős, vagy csonka kontyolt oromfalas magastetős kialakítást tartjuk megfelelőnek.

-- A tetőhajlásszöge 45°-os legyen.

-- A tetőtér ne legyen beépíthető oly módon, hogy az az utcai homlokzaton erkélyként, vagy loggiaként megjelenjen.

-- A tetőhéjalás anyagául piros, vagy barna színű cserepet, esetleg a tűzrendészeti előírásoktól függően nádat ajánlunk.

-- A fő épület hossza ne haladja meg a 30 m-t.

-- A homlokzatok vakoltak legyenek, vagy helyi, illetve azokkal azonos színű és textúrájú termés kőburkolattal készüljenek.

.-- A lakóépületek utcai homlokzatán légkondicionáló berendezések ne kerüljenek elhelyezésre.

-- A homlokzaton gázvezetéket látható helyen csak mélyített horonyban szabadna elhelyezi.

-- A kémény a tetőn kívül csak falazott téglaszerkezettel, toldó berendezések nélküli kialakítású legyen.

-- A vakolt homlokzatok színezése fehér vagy tört fehér, halvány szürke legyen.

-- Ha van utcai kerítés, anyaga újonnan fa, vagy terméskő legyen. Az utcai kerítés magassága nem haladhatja meg az 1,50 m–t.

Faluközpont látképe

A faluközpont a római katolikus templom környékén alakult ki

Faluközpont lehatárolása

Nem tömör kerítés esetén a hézag legalább érje el a teljes felület 30 %-át.

-- A közterület felöl, kisgarázsok ne nyíljanak.

-- Reklámhordozót, csak az építészeti részletek takarása nélkül, és legfeljebb 1 m^2 nagyságban, a homlokzat színezésével összhangban szabadna elhelyezni.

Az új lakóterületekre vonatkozó ajánlások

A település arculatának védelme érdekében itt is követni kellene az építészeti hagyományokat, de célszerű lenne az új telekosztásoknál a határozott területi elválasztást hangsúlyozni, hogy az ne mossa össze az eredeti utcaszerkezetet az újonnan nyitottakkal. Erre a településrendezési tervek készítésénél kellene gondot fordítani. A követelmények:

--Az épületek beépítési módja itt is oldalhatáron álló legyen, 5 m előkert elhagyásával.

-- Az épületek magas tetővel, 45°-os hajlásszöggel és nyeregtetős, illetve csonkatornyos kialakítással készüljenek. A gerincvonal az utca vonalára merőleges legyen.

-- Az épület magassága ne haladja meg a 4,5 m-t. A tetőtér beépíthető, de az itt elhelyezett helységeket csak a tetősíkban elhelyezett ablakok világítsák meg. A gerincmagasság ne lépje túl a 7,5 m-t.

-- A homlokzatok vakoltak legyenek, vagy helyi, illetve azokkal azonos színű és textúrájú terméskő burkolattal készüljenek.

-- A lakóépületek utcai homlokzatán légkondicionáló berendezések ne kerüljenek elhelyezésre.

-- A homlokzaton gázvezetéket látható helyen csak mélyített horonyban szabadna elhelyezi.

-- A homlokzati színek választásánál kerülni kellene a harsány színeket. Javasoljuk, hogy a vakolt homlokzatok színezése fehér vagy tört fehér legyen.

-- Kerítések kialakításánál törekedni kellene a hagyományos megoldásokra, ez azonban nem jelentheti, hogy modern, visszafogott megoldások ne legyenek elfogadhatók.

-- A reklámok elhelyezésénél az előzőekhez hasonlóan, alkalmazkodni

Az új lakóterületen épült épület

Az új lakóterületi karakter lehatárolása

kellene az épület építészeti karakteréhez. Ez esetben se haladja meg a reklám felülete az 1 m2-t.

A külterületen elhelyezett épületekre vonatkozó ajánlások

A külterületeknél az újonnan telepített épületeknél az építészi hagyományok és tájképi követelmények együttesen érvényesüljenek. Két kiemelt jelentőségű terület különböztethető meg, az egyik a bevezető útak menti sávok, általában turista ellátást szolgáló épületek elhelyezésére alkalmasak , a másik a kiskertek, melyek a szőlő és gyümölcstermesztést, illtve pihenést szolgáló épületek befogadására alkalmasak.

A *bevezető utak menti* új épületek utaljanak a település arculatára. Ezeknél az épületeknél, a finkcióból következik a nagyobb alapterület, ezért a településnem belüli követelmények aprolákosan nem kérhetők számon. Néhány elvet azonban érvényesíteni kellen. Ilyenek:

-- Lehetőleg a tömegek kerüljenek felbontásra, hogy utaljanajk a hyamányos épületekre.

-- Az épületek legalább 50%-ban magastetősek lefedésüek legyenek.

-- Az épület anyaghasználatában a vakolt fehér, vagy kőfelületek domináljanak.

Minden esetben javasoljuk, hogy az itt elhelyezett épületekre a településképi kötelezési eljárás alkalmazandó legyen.

A *kiskertekben* az újonnan építendő, vagy meglévő épületek bővítésére vonatkozó követelményeknél a hagyományos présház jelleg megtartására kellen törekedni. Követelmények:

-- az épületek épület által elfoglalt területe ne haladja meg a 60 m-t.[2]

-- a magasság ne lépje túl a 3,5 m-t a geincmagasdság a 7,5 m-t (kivéve, ha a terep meredeksége eléri, vagy meghaladja a 10%-ot, a 4,5 m épületmagasság és a 8,5 m gericmagasság megengedhető legyen).

-- a nyeregtetős lefedés és 45°-os tetőhajlásszög legyen;

-- a cserép-, vagy nádfedés aljkalmazandó;

-- a vakolt fehér homlokzatképzés legyen;

-- kerítés ne, vagy növényzettel létesüljön.

A kiskert területek, rálátás a Kopasz hegyre

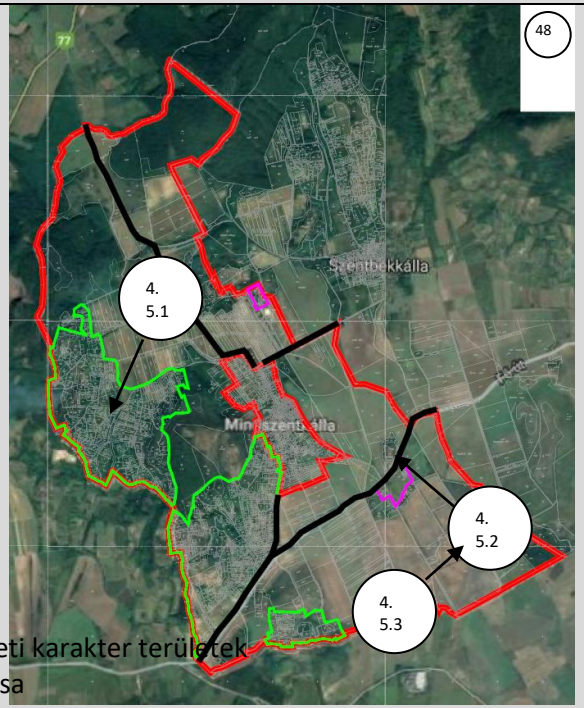

A külterületi karakter területek lehatárolása

A Kaal villa terasza

Szólni kell még a külterületi egyéb területekre vonatkozó követelményekről is. Ilyenek a *külterületi gazdasági területek* (volt major, vagy a továbbiakban kijelölésre kerülő gazdasági területek). Ajánlható paraméterek:

-- a nyeregtetős gerincű magastető;
-- a 40-45° közötti tető hajlásszög;
-- a legfeljebb 10,0 m gerincmagasság;
-- a vakolt fehér színezésű, vagy faborítású homlokzat;
-- a telek határán vagy kő-, vagy faanyagú és 2,0 m–nél nem magasabb kerítés.

5.2 EGYÉB AJÁNLÁSOK

Zöldfelületek, közterültek, utcaképek, kerítések

A kedvező településkép egyik fontos feltétele a közterületek, a magánkertek közötti közlekedési, pihenési területek rendezettsége. A közterületek kedvező látványához hozzátartoznak a magántelkeken elhelyezkedő épületek és kerítések megnyugtató, kiegyensúlyozott, harmonikus látványa.

Mindszentkállán a zöldfelületek nagy részét a magánkertek teszik ki, a közösségi funkciót is ellátó területek (közpark) és a településképben hangsúlyos szerepet játszó fasorok, növénykiültetések nem jellemzőek. Így a növényzetnek elsősorban a környezet-kondicionáló és pszichikai hatása érvényesül a településen.

A település központi részén elhelyezkedő közhasználatú zöldfelület a játszótér. Kiemelkedő jelentőségű zöldfelület a templomkert, amely méltó keretet nyújt a műemléki védettségű templom számára. Az előtte álló hatalmas gesztenyefák kellemes hangulatot teremtenek. A kert növényzete gondozott.

A *temetőt* hangulatossá teszi a középen húzódó fasor. A füves sportpálya a belterület délkeleti sarkán olyan erős kapcsolatot teremt a külterületi növényzettel, hogy szinte beleolvad környezetébe. Mellette árok folyik, amelyet nedves rét, vizenyős terület kísér a beépített terület keleti részén.

A zöldfelületek közötti kapcsolatot csak néhány helyen biztosítják utcai fásítások.

A faluképet és a falu hangulatát nagyban befolyásolják az utcai zöldfelületek, ezért azok igényes kialakítására nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. Javasoljuk a tájképi környezetbe jól illő gömb csepleszmeggy (Prunus fruticosa 'Globosa'), és a gömb juhar (Acer platanoides 'Globosum)' utcai fasorként való telepítését.

A Petőfi és a Jókai utcában nyílt árkok vezetik le a csapadékvizeket. Az árkok kialakítása burkolt, helyenként hiányos az árkokat kísérő zöldfelület. A zöldfelület hiányok pótlását szorgalmazzuk.

Parkolók, garázsok

A település problémája a turista szezonban megjelenő sok parkoló gépkocsi a közterületen. A csendes környezetet, de a településképet is megzavarja. Javasoljuk a településképi rendeletben annak szabályozását, hogy a vendégház telkén legyen kötelező a parkolás.

A kerítések Mindszentkálla jellemzőek a tömör kőkerítések, melyek helyenként fával kombináltak. Ezeket a hagyományokat a belterületek lakó és közösségi épületek utcai telekhatárán mindenképpen meg kellene őrizni. A gazdasági területen ugyanezek a követelmények érvényesítése szükséges.

Reklámok

A reklámok elhelyezésére az egyes karakterterületeknél már javaslatot tettünk. Ugyanis az egyes karaktereknél eltérő ajánlások tehetők. Így az Ófalu karakterterületén belül *lakóépületek* utcai homlokzatán reklámhordozók, légkondicionáló berendezések engedélyezését nem javasoljuk. A *nem lakóépületek* estén, illetve a faluközpontban, valamint az új lakóterületeken ennél megengedőbb követelményeket látunk jónak. Az utcai homlokzaton reklámhordozók csak legfeljebb 1,0 m^2 felülettel, vagy a homlokzati felületbe simuló, a felületképzés anyagával jelzett grafikával jelenjenek meg.

A külterületen az utak menti sávok kivételével, -- ahol az előbbiek ajánlhatók -- reklámtáblák elhelyezése a táj védelme érdekében nem javasolható.

Magánkertek

Figyelembe kell venni, a növények telepítésénél, hogy Mindszentkálla térsége mérsékelten hűvös és mérsékelten nedves éghajlatú. Az átlagos csapadék éves mennyisége 680-690 mm körüli, a vegetációs időszakban 390 mm. A napsütéses órák éves mennyisége 2000 óra. A jellemző szélirány az északi, illetve észak-nyugati. A talaj gyengén savanyú kémhatású, jó termőképességű. Néhány általános ajánlás a nyaraló-lakókertek kialakításához:

-- Az új épület tervezésénél, kivitelezésénél minél teljesebben vegyük figyelembe a meglévő fásnövények állományát. Ezek megtartása a településkép megőrzésért segíti.

-- Kerüljük az úgynevezett invazív fajok telepítését, mert kiszabadulva a kertekből ezek veszélyeztetik a természetes környezetet, (pl. a zöldjuhar, az aranyvesszőfajták stb.).

-- Minél több olyan növényt telepítsünk, mely az élővilág számára életteret kínál. Az oldalkerítéseket kisebb élőlények (hüllők, kétéltűek, sünök) számára tegyük átjárhatóvá.

-- Kerüljük az örökzöldek túlsúlyát, a sövények minél változatosabb növényállománnyal létesüljenek.

-- Törekedjünk az őshonos fák növények telepítésére, különösen az előkertekben;

-- A burkolt felületeket aránya minél kisebb legyen. Alkalmazzunk lágy vezetésű felületi határokat. A tájjellegnek megfelel a sziklakert, melyet harmonikusan igazítsuk a terep adottságaihoz.

-- Konyhakerteket akkor alakítsunk ki, ha annak gondozása rendszeresen lehetséges, illetve olyan fajtákat ültessünk, melyek a szárasságot jobban elviselik.

A közművezetékek, épületek gépészeti szerelvényei

A légvezetékek az utcaképben zavaróan hatnak. Ha lehetőség nyílik rá, legalább a Petőfi utca mentén földkábelbe kellene áthelyezni azokat

A lakótelkek új villamoshálózati bekötése minden esetben földkábelben történjen. Így a későbbiekben az utcai légvezetékek földkábelre történő cseréjen egyszerűbb lesz, és a telken belül nem jár újabb földmunkával.

A homlokzaton gázvezetéket, mint már korábban a javasoltuk látható helyen csak mélyített horonyban legyen elhelyezhető.

Ugyancsak kerülni szükséges a homlokzatokon a légkondicionáló berendezések elhelyezését.

A napelemeket tetőfelületen lehetőleg a keresztszárnyon helyezzük el.

Szélkerék az utcaképben ne jelenjen meg zavaróan.

Helyenként gazdag növényállomány az árok menti közterületen

A jellemző kőkerítés

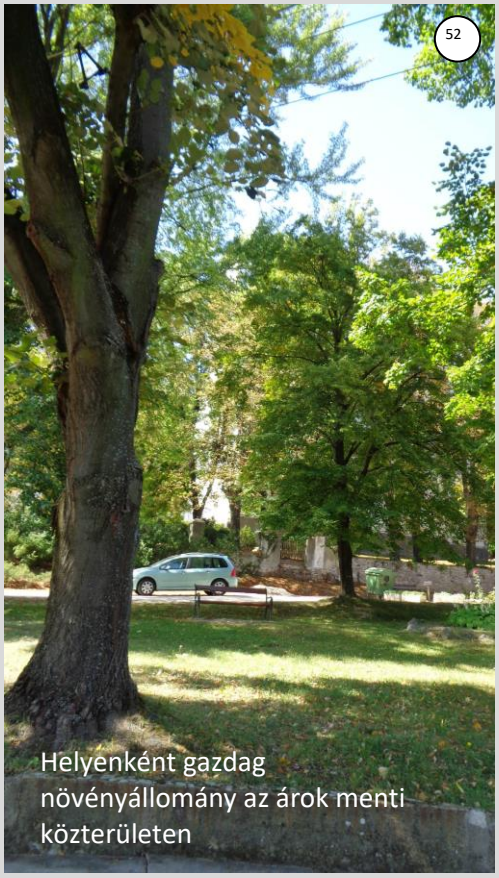

Helyenként gazdag növényállomány az árok menti közterületen

A zavaró légvezetékek

A kiburkolt árok, kőhíddal

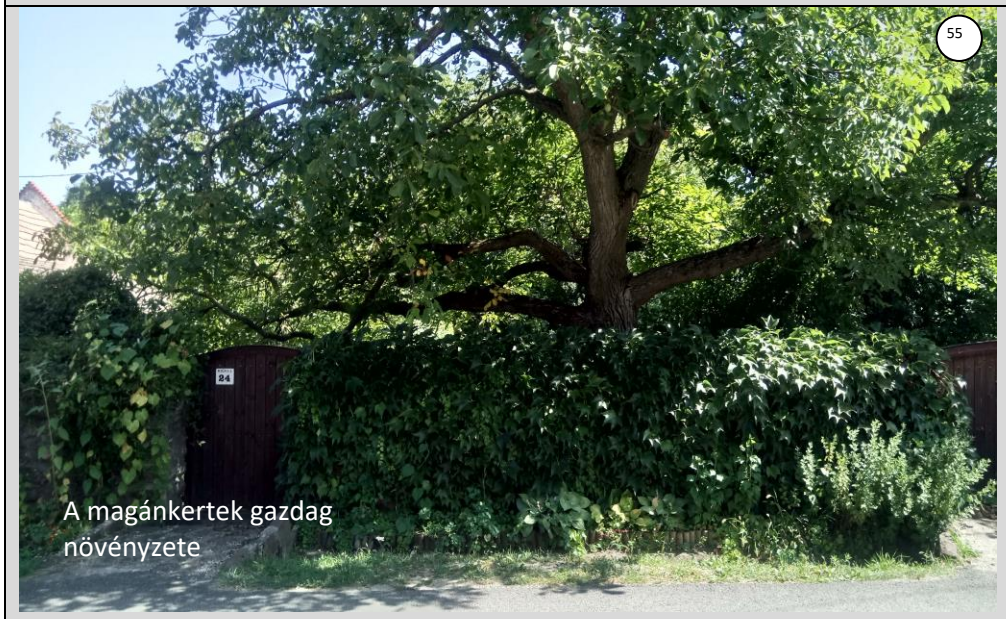

A magánkertek gazdag növényzete

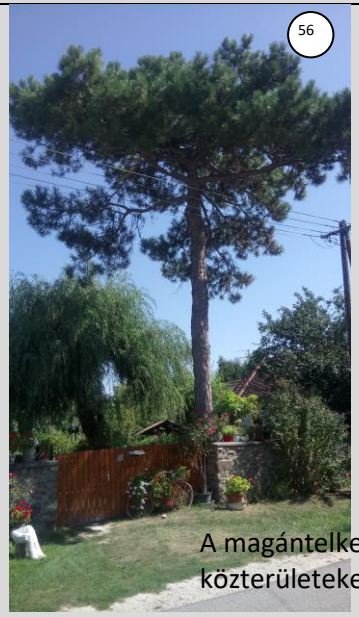

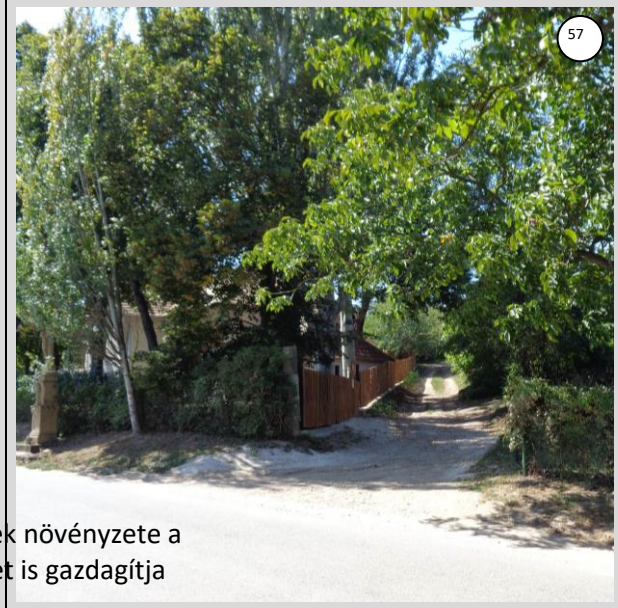

A magántelkek növényzete a közterületeket is gazdagítja

6 A JÓPÉLDÁK BEMUTATÁSA

Átalakított, felújított, kibővített parasztházakra jó példák a Petőfi utcában

Az átalakítást, felújítást úgy végezték el, hogy az épület eredeti építészeti értékei megőrződtek. Az 1. sz. épület a kő és vakolt anyaghasználat keveredésére is példa. A 2. sz. épület a felújítás jó példája, annak ellenére, hogy a tetőtér beépítésre került, de az épület tömegarányai kedvezőek maradtak. Értékelhető a az oromfalat lezáró macskaköves megoldás és a homlokzati tagolások, keretezések.

1. sz. épület a Petőfi utcában

2. sz. épület a Petőfi utcában

Új lakóházakra jó példák a Petőfi utcában, Jókai utcában

A bemutatott épületek nagyrészt beilleszkednek Mindszentkálla építészeti örökségébe. A tetőtér beépítése ugyan vitatható, de jelzi, hogy igény van rá. Ezért javasoljuk elfogadni, különösen az 1. sz. példa alapján. A 3. sz. példa egyben illusztrálja a gépkocsik közterületén történő parkolásának problémáját is.

1. sz. épület a Petőfi utcában

2. sz. épület a Petőfi utcában

3. sz. épület a Jókai utcában

Jó példák a kerítésekre

A példák a kő és a fa megoldásokra. A 3. sz. megoldásnál a kissé divatos akácfapallók alkalmazásának városias jellegét a fehérre történő színezés oldja. Egyébként az épület felújítása is példaszerű. A 4. sz. megoldás a fa és a kő vegyes alkalmazására jó példa.

1. sz. kerítés

2. sz. kerítés

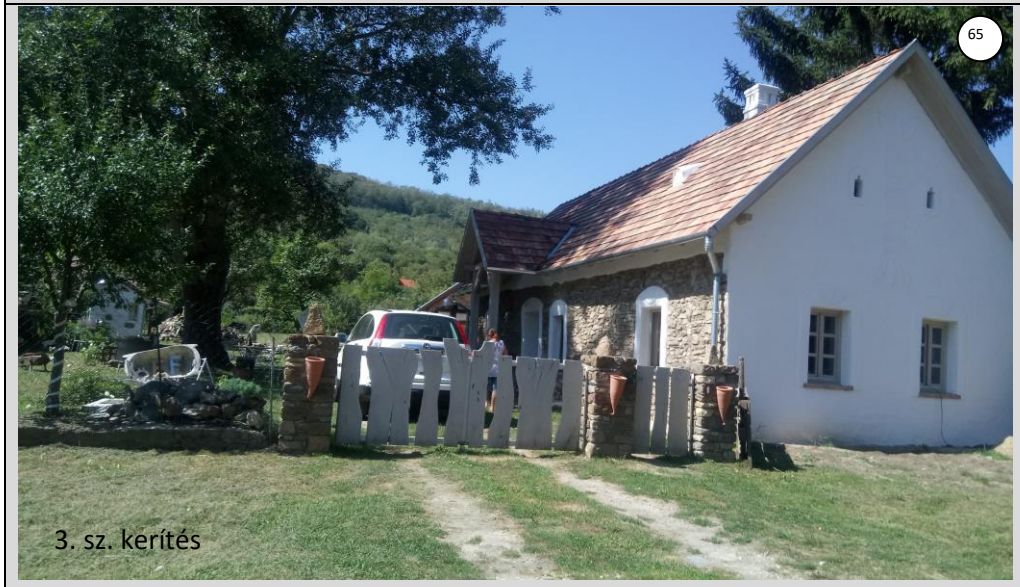

3. sz. kerítés

4. sz. kerítés

Jó példák az épületrészletekre

Az alábbi példák egy-egy szép részletre, megoldásra hívja fel a figyelmet, oromzatkialakításokra, kéménymegoldásokra, macskaköves oromszegélyre, keretezett nyílásokra.

Jó példa az ablakkialakításra

Jó példa a nádfedés használatára

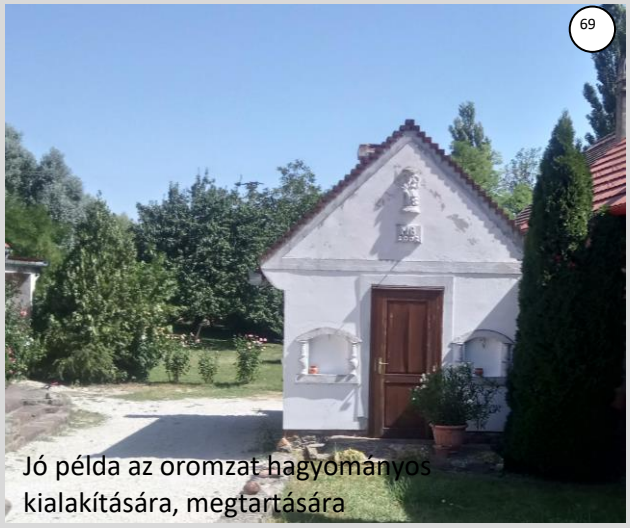

Jó példa az oromzat hagyományos kialakítására, megtartására

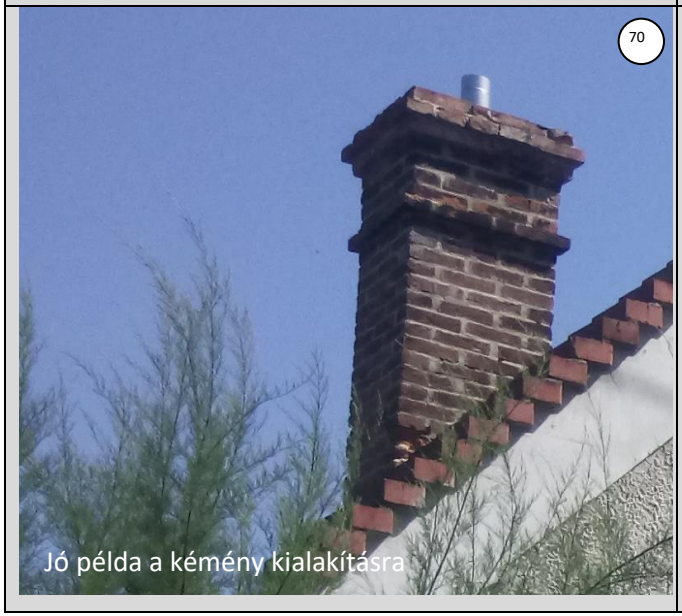

Jó példa a kémény kialakításra

Jó példa a kapubejáratra

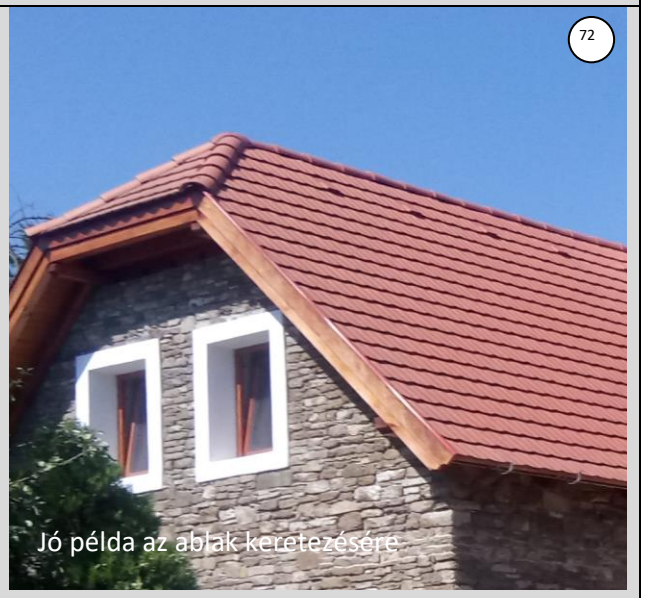

Jó példa az ablak keretezésére

Jó példák a közterület kialakítására és berendezésére, reklámokra

A közterületek gazdag növényállománya és a bemutatott közterületek gondozottsága jó példa.

Jó példa a gondozott közterületre

Jó példa a gondozott közterületre

Jó példa a megőrzött templom körüli dús növényzet

A mindszentkállai árok menti közterületi zöldfelület megőrzendő érték

Jó példa az építészeti elemmé váló reklámra

7 KÉPJEGYZÉK

Kép száma	forrás	oldalszám	Kép száma	forrás	oldalszám	Kép száma	forrás	oldalszám
1	Google Map (légifotó)	1	27	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	15	53	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	27
2	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	6	28	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	16	54	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	27
3	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	6	29	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	16	55	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	27
4	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	7	30	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	16	56	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	27
5	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	7	31	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	16	57	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	27
6	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	9	32	Google Map (légifotó)	17	58	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	28
7	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	9	33	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	17	59	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	28
8	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	9	34	Google Map (légifotó)	17	60	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	29
9	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	9	35	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	17	61	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	29
10	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	9	36	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	17	62	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	29
11	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	9	37	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	18	63	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	30
12	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	10	38	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	18	64	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	30
13	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	10	39	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	18	65	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	30
14	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	10	40	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	18	66	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	30
15	Mindszentkálla honlap fényképe	10	41	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	20	67	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	31
16	Mindszentkálla honlap fényképe	10	42	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	22	68	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	31
17	Google Map (légifotó)	13	43	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	22	69	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	31
18	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	13	44	Google Map (légifotó)	22	70	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	31
19	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	13	45	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	23	71	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	31
20	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	14	46	Google Map (légifotó)	23	72	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	31
21	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	14	47	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	24	73	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	32
22	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	14	48	Google Map (légifotó)	24	74	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	32
23	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	14	49	Molnár Attila (VÁTERV95 kft.)	24	75	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	32
24	Google Map (légifotó)	15	50	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	25	76	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	32
25	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	15	51	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	26	77	Önkormányzat	32
26	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	15	52	Varga Krisztián (VÁTERV95 kft.)	26	78	Önkormányzat	32
						79	Önkormányzat	32